

**Beleidsplan Jacobikerk
2010-2015:**

**Discipelschap
in het hele leven**

Versie: 1.0

Wijkgemeente Jacobikerk, Utrecht

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	3
2. Identiteit en kernwaarden van de Jacobikerkerk.....	5
3. Discipelschap als focus.....	6
4. Mission Statement.....	7
5. Visie.....	7
6. De eredienst.....	9
7. Gemeenteopbouw.....	11
7.1. Externe gemeenteopbouw.....	11
7.2. Interne gemeenteopbouw – algemeen.....	11
7.3. Interne gemeenteopbouw – jeugd en gezin.....	13
8. Pastoraat.....	15
8.1. Kringpastoraat.....	15
8.2. Huisbezoek en crisispastoraat.....	16
9. Diaconaat.....	17
9.1. Toerusten (bewustwording).....	17
9.2. Stimuleren (in beweging komen).....	17
10. Rentmeesterschap.....	19
11. Kerkenraad.....	20
12. Voorgangers en staf.....	21
Bijlage A – Missionair beleid van de Jacobikerkerk.....	22
Noten.....	24

1. Inleiding

Voor u ligt het beleidsplan van de wijkgemeente Jacobikerk voor de periode 2010-2015. Dit plan heeft als thema 'discipelschap in het hele leven' en geeft aan welke mogelijkheden de kerkenraad wil aangrijpen om elkaar als gemeenteleden toe te rusten om te leven als discipel van Christus.

Het thema 'discipelschap in het hele leven' is geen nieuw onderwerp in de Jacobikerk. Al vele jaren worden we in onze wijkgemeente opgeroepen om Christus na te volgen. Nieuw is dat we discipelschap als de focus kiezen, een thema dat alle aspecten en activiteiten van ons gemeentelieven kleurt – van eredienst tot Bijbelkringen, van diaconale activiteiten tot het jeugdprogramma.

Waarom dit thema? De kerkenraad heeft als onderdeel van een bezinning op de toekomst in het voorjaar van 2009 het missionaire werk in de Jacobikerk geëvalueerd. We concludeerden onder meer dat we (gemeenteleden, kerkenraadsleden) het niet altijd eenvoudig vinden om in het dagelijks leven in woorden en daden te getuigen van God en zijn evangelie en om onze bekenden uit te nodigen kennis te maken met het geloof. Hoe dan verder met het 'missionair gemeente zijn', een belangrijke kernwaarde van de Jacobikerk? Tijdens de bezinning en verkenning die volgde, werd duidelijk dat missionair zijn in ieder geval moeilijk is als wij elkaar daar niet zelf in voorleven, bemoedigen en onderling toerusten. Gemeenteleden gaven via een enquête in het voorjaar van 2010 nadrukkelijk aan dat zij onvoldoende toerusting ervaren in hun leven als volgeling van Christus in het dagelijkse bestaan, in het gezin, in de buurt, op het werk.

Deze constatering leidde uiteindelijk tot dit beleidsplan. Het geeft ons als gemeente een duidelijke oriëntatie voor de periode die voor ons ligt. De identiteit en kernwaarden van de Jacobikerk veranderen niet, maar de focus, discipel zijn in het hele leven, bepaalt de accenten voor het beleid en de activiteiten. In haar vergadering van 4 oktober 2010 heeft de kerkenraad van de wijkgemeente Jacobikerk ingestemd met dit beleidsplan.

In de volgende hoofdstukken benoemen we eerst de identiteit en kernwaarden van de Jacobikerk (hoofdstuk 2). Die veranderen niet, maar vanuit de kernwaarden willen we het beleid en de activiteiten laten kleuren door het thema 'discipelschap in het hele leven'. Daarom lichten we eerst toe wat we met het begrip discipelschap bedoelen (hoofdstuk 3) en vertalen we dit naar een missie en visie voor de komende jaren (hoofdstuk 4 en 5). Vervolgens werken we deze verder uit voor de eredienst (hoofdstuk 6), gemeenteopbouw (hoofdstuk 7), pastoraat (hoofdstuk 8), diaconaat (hoofdstuk 9), rentmeesterschap (hoofdstuk 10) en voor de kerkenraad en voorgangers (hoofdstuk 11 en 12). De praktische uitwerking voor deelgebieden zal separaat en deels in een latere fase plaatsvinden en als bijlage te zijner tijd worden toegevoegd aan dit beleidsplan.

Om praktische redenen is ervoor gekozen lezers aan te spreken met 'je'. Overal waar in deze tekst 'je' staat, bedoelen we echter – en vanzelfsprekend - ook 'u'.

We beseffen dat alle plannen en ambities die in dit document zijn opgeschreven, kansloos zijn zonder Gods zegen. Bij de totstandkoming van dit plan hebben we steeds geprobeerd Gods leiding te zoeken. De zegen die we als kerkenraad hebben ervaren bij de voorbereiding van dit beleidsplan, in de bezinning en verkenning, en tijdens een beleidsdag, maakt ons dankbaar.

Op verschillende momenten in de aanloop naar dit beleidsplan zijn we intensief in gesprek geweest met gemeenteleden: in groepen en individueel, tijdens gemeenteavonden en in een kringleiders-bijeenkomst. De kerkenraad spreekt haar grote waardering uit voor alle constructieve vragen en suggesties die we hebben mogen ontvangen van intens meelevende en meedenkende gemeenteleden. We hopen en bidden dat in de komende jaren discipelschap voor het hele leven werkelijkheid mag worden voor velen en zetten ons van harte in om daarin bij te dragen.

Utrecht, 23 november 2010.

Namens de kerkenraad van de wijkgemeente Jacobikerk,

Johan Blok

2. Identiteit en kernwaarden van de Jacobikerk

De wijkgemeente Jacobikerk ziet zich als gemeente van Jezus Christus. Hem gehoorzamen we als Heer van de kerk. Wij weten ons als gemeente afhankelijk van God en bidden om de vernieuwende werking van Zijn Geest in ons eigen leven en in de wereld om ons heen.

We geloven dat we als individu en als gemeente God mogen ontmoeten dankzij de goedheid van God, die bovenal zichtbaar en tastbaar wordt in het verzoenend lijden en sterven en in de opstanding van Jezus Christus. We geloven dat we geroepen zijn om als discipel in alle aspecten van het dagelijkse leven Gods wil te zoeken en te volgen. De Heilige Geest is het die ons daarin leidt.

De Jacobikerk is een wijkgemeente van de Protestantse Gemeente Utrecht, waar ze van harte en actief deel van uit maakt, en behoort dus bij de Protestantse Kerk in Nederland.

De Jacobikerk staat in de gereformeerde traditie. Met gereformeerde traditie bedoelen we: het vasthouden aan de Bijbel (sola scriptura) als bron van wat we over God weten, het geloof als enige weg naar God (sola fide) en genade als enige basis van onze redding (sola gratia). De Jacobikerk weet zich verbonden met deze traditie en wil die in deze tijd verwoorden en doorgeven.

De Jacobikerk is een missionaire gemeente. Dat betekent in de eerste plaats dat we als gemeenteleden in onze eigen leefwereld volgeling zijn van Jezus Christus door in daden en woorden het goede nieuws door te geven. Dit 'volgeling zijn' is een discipelschap dat alle aspecten van ons leven raakt. In de tweede plaats betekent het dat we als gemeente toegankelijk zijn voor ieder die met het geloof wil kennismaken.

Centraal in ons gemeente-zijn staat de gemeenschap met God en met elkaar. Zonder die gemeenschap is het niet mogelijk Jezus na te volgen. In de erediensten staat daarom de verkondiging van het Woord centraal en biedt de liturgie soberheid, stilte en ruimte voor inkeer. Daarnaast bieden de erediensten vooraf en na afloop ruimte voor onderlinge ontmoeting. Ook in de bijeenkomsten door de week in kleine kring staat het zoeken van God en de gemeenschap met elkaar centraal. Samen met de erediensten op zondag vormen de kringen door de week het hart van de gemeente.

3. Discipelschap als focus

In dit beleidsplan staat discipelschap centraal. Discipelschap is voor christenen een bekend en vertrouwd woord. Misschien wel zo vertrouwd dat we ons af moeten vragen wat we precies bedoelen. Wat discipelschap is, kan niet in een enkele zin worden gevat. Wel kunnen we belangrijke facetten beschrijven:

- **Geroepen zijn**
We worden door Jezus geroepen om achter Hem aan te gaan; het initiatief voor discipelschap ligt bij God, niet bij ons.
- **Levenslang proces**
Als leerling volg je Jezus met volharding en trouw en leer je levenslang bij over God en het leven in zijn koninkrijk.
- **Manier van leven**
Je gaat niet meer doen of dingen verbeteren, maar je gaat anders leven, namelijk concreet bewust vanuit het perspectief van Gods koninkrijk.
- **Alomvattend**
Je leven als leerling vindt plaats op alle terreinen van je leven.
- **Koninkrijk gericht**
Met vallen en opstaan leef je de waarden uit van Gods koninkrijk dat in Jezus begonnen is en dat God op deze aarde zal realiseren.
- **Kruisdragen**
Leven als discipel is een weg van zelfverloochening waarin je blijft vechten tegen de neiging om je eigengerichtheid belangrijker te vinden dan Gods waarden.
- **Dankbaarheid**
Leven als discipel is een leven vanuit dankbaarheid en liefde omdat God ons door Jezus als zijn kinderen aanneemt.
- **Geest-vruchtig**
De Geest laat zijn vruchten in ons leven groeien, vaak ook zonder dat we dat zelf zien, maar wel zó dat anderen in ons leven iets kunnen zien van de nieuwe werkelijkheid van het koninkrijk van God.
- **Getuigend**
Onze manier van leven, toegelicht door onze woorden, is voor anderen het meest ervaarbare getuigenis van Jezus' goede nieuws dat het koninkrijk op handen is.
- **Gemeenschap**
Jezus volgen doe je samen, door elkaar in leven en geloven te stimuleren en te steunen, en verantwoordelijkheid voor elkaar te dragen. We zijn geroepen om verantwoordelijkheid te dragen voor het discipelschap van de ander.

4. Mission Statement

Discipelschap, zoals in het vorige hoofdstuk beschreven, willen we de komende jaren de leidraad laten zijn voor de activiteiten van de Jacobikerk. We verwoorden dit zo:

De Jacobikerk wil een missionaire gemeenschap zijn, waarin we elkaar toerusten en aanmoedigen om in het dagelijks leven discipel te zijn van Jezus Christus. Als discipel weten we ons geroepen door God om met daden en woorden gestalte te geven aan de waarden van zijn koninkrijk. Zo kunnen we in onze sociale netwerken¹ boodschappers zijn van het goede nieuws dat God in Jezus zijn koninkrijk is begonnen. Naar de voltooiing van dat koninkrijk zien we uit.

5. Visie

Op welke concrete wijze we dit willen bereiken, wordt in de volgende aandachtspunten toegelicht.

Missionair door discipelschap en toegankelijkheid

- Wij geloven dat we gemeente zijn van Jezus Christus. Hem willen we in ons leven in alle aspecten volgen en gehoorzamen. We zijn door Hem geroepen tot discipelschap in het gehele leven. Het leven als discipel is *de* manier om in woord en daad te getuigen van het goede nieuws van Jezus in de sociale netwerken waarin wij leven. Onze missionaire roeping is dus nauw verbonden met ons leven als discipel. Daar willen we elkaar als gemeente in ondersteunen.
- Om missionair te zijn kijken we niet alleen naar onszelf, maar ook naar anderen. We willen als gemeente toegankelijk zijn voor zoekers. Die toegankelijkheid streven we na in de erediensten en (waar mogelijk) in doordeweekse bijeenkomsten en vanzelfsprekend in de activiteiten van het 'missionair traject', het traject voor zoekers.

Gemeente als leerplek en inspiratieplek voor navolging

- We willen in de Jacobikerk een omgeving bieden waarin mensen kunnen leren wat het betekent om een discipel van Jezus Christus te zijn. Dit begint in de zondagse erediensten en strekt zich uit over alle activiteiten en groepen in onze wijkgemeente.
- De kerkenraad wil daarom inzetten op (onderlinge) toerusting, op het voeren van het geloofsgesprek in de gemeente en op inhoudelijke bijdragen (zoals Bijbelstudies) die kunnen inspireren en aanmoedigen tot navolging.

Verantwoordelijkheid voor elkaars discipelschap: mentoraat

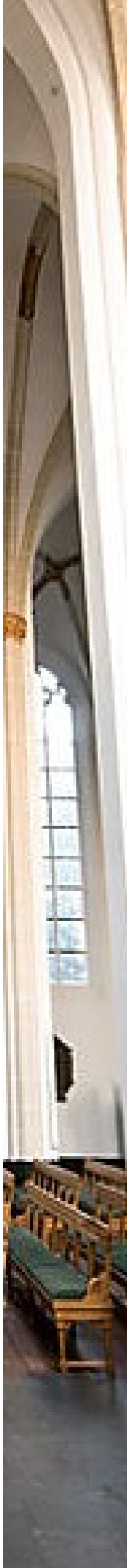
- Het stimuleren tot discipelschap is een opdracht die verbonden is met het zendingsbevel in Matteüs 28: "Maakt alle volken tot mijn discipelen." We aanvaarden daarom de verantwoordelijkheid om elkaar en anderen te stimuleren, te begeleiden en aan te sporen Christus in alle aspecten van het leven persoonlijk na te volgen. Dat vindt plaats door regelmatig en intensief persoonlijk contact, zowel in groepsverband als individueel. Binnen deze ontmoetingen is plaats voor inkeer, uitwisseling van ervaringen, lezen en overdenken van de Bijbel, van daaruit nadenken over concrete levensvragen en samen bidden.

- Voor het stimuleren tot discipelschap is het belangrijk dat gemeenteleden bereid zijn om voor anderen te fungeren als *mentor* die de ander coacht, kennis overdraagt, de ander bevraagt, samen bidt, pastoraal met de ander bewogen is. Dat betekent de bereidheid om vrijblijvendheid op te geven, want *samen* maak je een reis achter Jezus aan. De kerkenraad kiest voor mentoraat als belangrijkste vorm om als gemeenteleden elkaar te helpen om Jezus na te volgen in het dagelijks leven.
- Een kerkenraad gaat de gemeente voor in dit mentoraat. Daarom is het belangrijk dat kerkenraadsleden zich committeren aan hun eigen discipelschap en dat ze de roeping aanvaarden om als mentor anderen in discipelschap te begeleiden en waar mogelijk anderen toe te rusten tot mentor.

Kleine groep als basis voor onderlinge toerusting en pastoraat

- De kerkenraad kiest voor (Bijbel-)kringen als belangrijkste verband om gemeenteleden toe te rusten voor discipelschap. Pastoraat kan een belangrijke rol spelen in die toerusting; daarom krijgt het reguliere pastoraat in de eerste plaats gestalte via de netwerken van de kringen.
- Nieuw instromende christenen die met ons willen meeleven en reeds meelevende gemeenteleden worden van harte uitgenodigd om deel uit te gaan maken van Bijbelkringen. Ook andere groepsverbanden binnen de gemeente (allerlei commissies, ouderensoos, Mama Jacobi, leeskring, et cetera) zijn een platform om elkaar te ondersteunen in discipelschap.
- De kerkenraad streeft er naar om voor alle kringen en andere kleine groepen gemeenteleden toe te rusten die er voor zorgen dat het geloofsgesprek over discipelschap voortdurend aandacht krijgt. Hiermee wordt de focus op navolging op iedere kring en in elk groepsverband in de wijkgemeente gewaarborgd.
- We beseffen dat, bijvoorbeeld door leeftijd, gezondheid of andere omstandigheden, niet iedereen kan deelnemen aan kleine groepen. Hen zoeken we graag thuis op. Ook in deze persoonlijke gesprekken staat de navolging van Christus in alle gebieden van het leven centraal.
- Met het bijzonder pastoraat willen we ieder bijstaan die in crisissituaties (gezondheid, relatie, werk) verkeert.

6. De eredienst

De erediensten vormen een centraal onderdeel van onze eigen gemeenschap. Hier ontmoeten we elkaar, maar bovenal ontmoeten we hier God. Tegelijk is het ons verlangen dat onze diensten een open en toegankelijk karakter hebben naar gasten. We hopen dat ook onze gasten hier God kunnen ontmoeten.

In de huidige praktijk is er een onderscheid tussen de drie erediensten die wij kennen: morgendienst, middagdienst en opendienst. Door dit onderscheid te handhaven, kunnen we beter de diverse groep mensen (van buitenstaander tot zeer vertrouwd met het christelijk geloof, in verschillende levensfasen) aanspreken die deze diensten bezoeken.

De volgende kenmerken zien we als belangrijk voor al onze erediensten:

- behouden van onze eigenheid: soberheid, momenten van stilte en inkeer, passende muziek en liederen, eerbied, het Woord centraal;
- naast eigen voorgangers met name in de morgendiensten en vanzelfsprekend in de opendiensten gastvoorgangers die zoekers van buiten op netvlies hebben;
- nadruk op 'welkom' voor gasten en nieuwe bezoekers;
- kleine vaste groep gastvoorgangers, dat komt herkenbaarheid ten goede.

Hieronder wordt voor de drie diensten afzonderlijk aangegeven welke accenten de kerkenraad in het kader van discipelschap en toegankelijkheid wil leggen.

Morgendienst

De morgendienst is de grootste bijeenkomst en wordt bezocht door gemeenteleden (jong en oud), gezinnen, gasten, zoekers. De volgende aandachtspunten dragen bij tot het stimuleren van discipelschap:

- in de verkondiging wordt altijd gezocht naar wat Gods Woord betekent voor ons dagelijks leven, individueel of als gemeente;
- nadrukkelijk ook te volgen voor niet-kerkelijke zoekers;
- toegankelijkheid door verscheidenheid aan: stemmen, instrumenten, liederen;
- in de praktijk brengen van gemeenschap (koffiedrinken, mensen groeten, nieuwe mensen aanspreken et cetera);
- korte themaseries / Bijbelboekseriesⁱⁱ.

Middagdienst

De middagdienst wordt voornamelijk bezocht door gemeenteleden en gasten die van huis uit bekend zijn met het christelijk geloof en met de gereformeerde traditie. Kenmerken van en voortdurende aandachtspunten voor de middagdiensten zijn:

- toerusting tot discipelschap is een vast onderdeel verkondiging;
- 'klassieke' dienst;
- nadruk op 'leren'.

Opendienst

De Opendienst wordt voornamelijk bezocht door gemeenteleden en zoekers. Kenmerken van en aandachtspunten voor de Opendiensten zijn:

- verkondiging toegespitst op niet-kerkelijke zoekers;
- korte informele dienst;
- kleinschalig;
- meer richten op studenten.

7. Gemeenteopbouw

Als missionaire gemeente willen we enerzijds elkaar toerusten en aanmoedigen om in het dagelijks leven discipel te zijn van Jezus Christus, want levend als discipel kunnen we getuigen zijn in onze sociale netwerken. Anderzijds willen we als gemeente een plaats bieden om mensen kennis te laten maken met het geloof. In de eerste plaats zijn dat onze bekenden: familie, vrienden en collega'sⁱⁱⁱ.

Gemeenteopbouw geeft gestalte aan deze beide aspecten:

- toerusting en aanmoediging tot dagelijkse navolging van Jezus Christus om zo zijn getuigen te kunnen zijn – dit vindt plaats in de interne gemeenteopbouw;
- een plaats bieden voor ieder die met het geloof wil kennis maken – dit vindt plaats in de externe gemeenteopbouw.

7.1. Externe gemeenteopbouw

De externe gemeenteopbouw biedt mogelijkheden voor niet-kerkelijke zoekers om met het geloof en met onze gemeenschap kennis te maken.

In 2003 heeft de kerkenraad gekozen voor de sociale netwerken van de gemeenteleden als primaire missionaire doelgroep (zie Bijlage A – Missionair beleid van de Jacobikerkerk). De mensen die bij ons komen kennismaken zijn juist daarom vooral twintigers en dertigers met een hogere opleiding. Ook via de website komt voornamelijk deze groep met ons in contact.

De activiteiten die ruimte bieden voor zoekers zijn geen losse acties, maar staan in een verband met elkaar. Samen vormen ze een missionair traject, dat onder andere bestaat uit Jacobidebat, Bijbel Literair, Alpha-cursus, Openkring, Opendienst en Trajectum. Het missionair traject biedt gemeenteleden een helpende hand om met hun bekenden het gesprek te verdiepen. Namens de kerkenraad coördineert het missionair team^{iv} deze activiteiten.

7.2. Interne gemeenteopbouw – algemeen

De interne gemeenteopbouw heeft als doel de gemeenteleden toe te rusten en in onderlinge betrokkenheid te helpen in de navolging van Jezus Christus in het leven van elke dag. Interne gemeenteopbouw richt zich weliswaar op gemeenteleden, maar heeft uiteindelijk toch een naar buiten gerichte oriëntatie: de navolging van Christus in ons dagelijkse leven, te midden van onze sociale omgeving.

Waar mogelijk wordt in de activiteiten gericht op interne gemeenteopbouw toegankelijkheid voor niet-kerkelijke zoekers nagestreefd. Belangrijk is daarbij om het gezichtspunt van de buitenstaander in de bijeenkomsten van de gemeente in het oog te houden. Bij dit streven hebben de kerkenraad en het missionair team een initiërende taak.

Gemeenteopbouw ondersteunt de missie om discipelschap gestalte te geven door:

Actief welkomstbeleid

Door middel van een actief welkomstbeleid helpen we mensen, die geïnteresseerd zijn om lid te worden van onze gemeente, een plek te vinden. De ervaring leert dat dit niet altijd vanzelf gaat. Daarom organiseren we voor nieuwe gemeenteleden een introductieseminar^v om kennis te maken met onze gemeente en onze missie. Tijdens de introductie brengen we tevens de talenten van de nieuwkomers in kaart en bespreken we met hen hoe zij die kunnen inzetten.

Vervolgens bieden we nieuwe gemeenteleden de mogelijkheid tot toerusting in de vorm van de discipelschapscursus^{vi} en stimuleren we hen om deel te nemen aan een kring. Het is belangrijk dat een goed introductietraject wordt opgezet om een geschikte kring te vinden (met goede aansluiting op de persoonlijke situatie, zoals gezin, intellectuele behoefte et cetera). Ook bieden we nieuwe gemeenteleden de mogelijkheid tot individueel mentoraat.

Stimulans tot deelname aan kringen

Alle meelevende gemeenteleden worden uitgenodigd om actief deel te nemen aan een kring (veelal een Bijbelkring). Pastoraal ouderlingen en andere mentoren verzorgen toerusting via deze kringen en bieden individueel pastoraat aan de afzonderlijke leden van deze kringen en hun huisgenoten (zie hoofdstuk 8).

Het is belangrijk dat goed materiaal beschikbaar wordt gesteld voor deze kringen, dat aansluit op het jaarthema. De kerkenraad draagt de verantwoordelijkheid voor het functioneren van kringen en andere bijeenkomsten door de week. De ouderling gemeenteopbouw ziet toe op de toerusting van de kringleiders.

Stimulans tot onderlinge betrokkenheid en het dragen van verantwoordelijkheid

De betrokkenheid op en de liefde en zorg voor elkaar wordt beoefend op de kringen. Daarnaast wordt het gestimuleerd door het organiseren en faciliteren van aanvullende activiteiten zoals bijeenkomsten in de wijk (eetgroep en groothuisbezoek), bijeenkomsten voor specifieke doelgroepen in de gemeente (zoals Mama Jacobi en de ouderensoos), gezamenlijke maaltijden in de kerk na de ochtenddienst en de start (startzondag) en afsluiting (gemeentedag) van het seizoen.

We zijn samen gemeente en dragen dus samen verantwoordelijkheid voor elkaar en voor de dingen die in en rond onze gemeente plaatsvinden. Meelevende gemeenteleden nemen bij hun talenten en persoonlijke omstandigheden aansluitende verantwoordelijkheid, of het nu gaat om het schoonmaken van de kerk, het organiseren van activiteiten of het omzien naar elkaar.

Toerusting tot discipelschap in de eigen sociale netwerken

De toerusting van gemeenteleden vindt voornamelijk plaats via de kringen; ook bijvoorbeeld op avonden voor meerdere Bijbelkringen waarin toerusting plaatsvindt door voorgangers of werkers in de gemeente. Op de kringen hebben de pastoraal ouderlingen en andere mentoren een aansturende rol in de toerusting tot discipelschap.

Daarnaast zijn er specifieke vormen van toerusting, zoals de eerder genoemde cursus voor discipelschap, huwelijks catechese^{viii} en doop catechese^{ix} of toerusting rond een specifiek thema of beroep.

Voor het organiseren en inhoudelijk vormgeven van de toerusting tot discipelschap draagt de kerkenraad verantwoordelijkheid en heeft het missionair team een uitvoerende taak.

Mentoren worden toegerust op het consistorie^{xi}. Onderlinge toerusting van kerkenraadsleden vindt plaats tijdens de kerkenraadsvergaderingen (zie hoofdstuk 11). Onderlinge toerusting van de voorgangers en andere werkers vindt plaats tijdens hun maandelijkse overleg (zie hoofdstuk 12).

7.3. Interne gemeenteopbouw – jeugd en gezin

In de gemeenteopbouw houden we rekening met de verschillende levensomstandigheden van gemeenteleden. De laatste jaren zijn er veel kinderen geboren in de Jacobijkerk. De komende jaren willen we daarom extra aandacht besteden aan jeugd en gezin.

Leerling zijn en leren zijn kenmerken van elke gelovige. Kinderen zijn dubbel leerling: ook zij worden geroepen door Jezus. Immers: ‘Laat de kinderen tot mij komen.’ De geloofsopvoeding vindt allereerst plaats binnen het gezin, daarnaast in de gemeente en zo mogelijk op school.

Gemeenteopbouw draagt bij in de geloofsopvoeding in:

Geloofsopvoeding binnen het gezin

De gemeente rust ouders toe in de geloofsopvoeding binnen het gezin. Mama Jacobi heeft de afgelopen jaren een vaste plaats binnen de gemeenteactiviteiten gekregen en kan hierin een belangrijke rol spelen. Een papavariant is te overwegen.

Geloofsopvoeding binnen de gemeente

Gezien het nagenoeg ontbreken van tieners zal de aandacht vooral op jongere kinderen en gezinnen gericht zijn. De kindernevendienst is hét instrument om kinderen aan te spreken en hen wegwijs te maken in Gods Woord. Deze dienst wordt in de zomermaanden gecontinueerd. De leiding van de kindernevendienst wordt toegerust om discipelschap aan de kinderen te onderwijzen en voor te leven. Met betrekking tot het gezamenlijk volgen van catechisatie en clubs voor de tieners in de eigen gemeente vindt overleg en samenwerking plaats met verwante kerken.

Geloofsopvoeding binnen de school

De kerk heeft geen (primaire) rol als het gaat om geloofsopvoeding op de school. Wel kunnen we faciliteren door:

- ouders ervaringen te laten delen over schoolkeuze;
- ouders en kinderen de mogelijkheid te bieden klasgenoten en hun ouders uit te nodigen voor activiteiten in de kerk;
- ouders en kinderen te ondersteunen in het vormgeven van discipelschap op school.

Gezin in de stad

De tendens is dat opgroeiende gezinnen de stad om verschillende redenen inruilen voor een andere woonplaats. Daarmee verlaten zij ook de Jacobikerk. Maar leven en opgroeien als gezin in de stad kan ook een roeping zijn. Als kerkenraad willen we gemeenteleden vragen om na te denken over de roeping die verbonden kan zijn aan het wonen in de stad en het nemen van verantwoordelijkheid voor wijk en gemeente. De gemeente kan praktische ondersteuning bieden zoals oppas, zodat ouders gezamenlijk kunnen deelnemen aan activiteiten binnen de gemeente.

De coördinatie van gemeenteopbouw op het vlak van jeugd en gezin is belegd bij de ouderling jeugd en gezin, die daarin nauw samenwerkt met de ouderling gemeenteopbouw.

8. Pastoraat

Pastoraat is onderlinge bemoediging. Anderen aanmoedigen om als discipel achter Christus aan te gaan en daarin te volharden is het centrale thema. Een belangrijk aspect van pastoraat is het voeren van het geloofsgesprek, een gesprek van hart tot hart over wat het betekent om discipel van Jezus te zijn in alle facetten van het leven. Dit gesprek komt beter van de grond en heeft continuïteit als er wederzijds vertrouwen is en men elkaar regelmatig rond Woord en gebed ontmoet, zoals dat bijvoorbeeld binnen een Bijbelkring gebeurt. De kerkenraad kiest daarom voor pastoraat via de netwerken van de kringen als belangrijkste vorm van regulier pastoraat. Daarnaast is er bijzonder pastoraat in de vorm van ouderenpastoraat en crisispastoraat. Deze worden hieronder nader toegelicht.

8.1. Kringpastoraat

Op een Bijbelkring kunnen we elkaar helpen en aansporen discipel te worden en te blijven, en meeleven met elkaars wel en wee. Bijbelkringen krijgen een mentor: iemand die verantwoordelijk is voor het pastoraat van de kringleden, bij voorbeeld een pastoraal ouderling. Mentoren ontvangen intensieve toerusting zodat zij in staat zijn hun verantwoordelijkheid in te vullen. Door de veelvuldige samenkomsten en onderlinge openheid kan er een vertrouwensband tussen de kringleden ontstaan. De mentor zal ook op individuele basis met de kringleden en hun huisgenoten contact hebben. Binnen deze vertrouwelijke, persoonlijke ontmoetingen kan het pastoraat verder gestalte krijgen: elkaar bevragen op het geloof in de dagelijkse praktijk, meeleven en -lijden in nood, samen bidden en elkaar opbouwen.

Overigens kunnen ook andere groepsvormen dan Bijbelkringen deze pastorale functie hebben. Hierbij is te denken aan de ouderensoos, leerhuis, gebedsgroep et cetera.

Organisatie van het kringpastoraat

Bij de organisatie van het kringpastoraat worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- alle meelevende gemeenteleden worden van harte uitgenodigd deel te nemen aan een kring, veelal de Bijbelkring. Woord en gebed staan hier centraal. Deze kring biedt volop ruimte om open te zijn naar elkaar, elkaar echt te leren kennen, naar elkaar om te zien, elkaar te bemoedigen, te vermanen en aan te spreken op het geloof;
- elke Bijbelkring heeft een mentor (pastoraal ouderling of pastoraal toegerust gemeentelid) die verantwoordelijk is voor het pastoraat van de kringleden en een vertrouwenspersoon is voor de kringleden. Hij heeft oog voor het wel en wee van het kringlid en helpt hem of haar discipel te zijn. De mentor zal ook op individuele basis met de kringleden en hun huisgenoten pastoraal contact hebben. Deze gesprekken hebben een vertrouwelijk karakter;
- pastoraal ouderlingen nemen als mentor deel aan ten minste één Bijbelkring. Op de kringen, waar geen pastoraal ouderling beschikbaar is, functioneert een pastoraal toegerust gemeentelid als mentor;

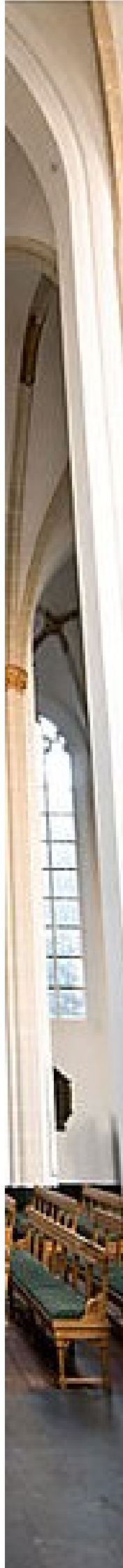
- alle mentoren worden regelmatig toegerust voor hun taak. Hiervoor wordt het consistorie georganiseerd.

Overgang van bezoekpastoraat naar kringpastoraat

In de overgangssituatie van individueel bezoekpastoraat, zoals tot dusver gebruikelijk, naar de hierboven beschreven vorm van kringpastoraat worden maatregelen genomen om te voorkomen dat gemeenteleden, die vanwege persoonlijke redenen of omstandigheden niet kunnen of willen deelnemen aan een Bijbelkring, afgesloten zouden raken van pastoraat.

8.2. Huisbezoek en crisispastoraat

Voor gemeenteleden die niet in staat zijn om deel te nemen aan een kring (bij voorbeeld ouderen, zieken of zij die zich niet op hun plaats voelen in groepen) is huisbezoek de aangewezen vorm van pastoraat. Hiervoor wordt een team, bestaande uit pastoraal werker, de wijkpredikant, een ouderling en enkele bezoekmedewerkers vrijgesteld. Leden van dit team zijn ook beschikbaar voor crisispastoraat.

9. Diaconaat

Diaconaat is een aspect van discipelschap waarbij we barmhartigheid betonen aan onze naaste en strijden voor gerechtigheid. Dat willen we doen uit dankbaarheid naar God. Niet af en toe, maar als een roeping voor het leven. Toch is dat niet eenvoudig. Het dagelijks leven met al zijn verplichtingen kan ons bezetten en vele noden gaan onze macht te boven. Om toch in beweging te komen, willen we elkaar in de Jacobikerk toerusten en stimuleren in het diaconale aspect van discipelschap.

9.1. Toerusten (bewustwording)

Als gemeente is het belangrijk om onszelf de vraag te stellen: zien we de nood om ons heen? Worden we daardoor bewogen? En komen we dan ook in beweging? Bij deze vragen worden we concreet bepaald door:

- toerusting via Bijbelkringen en andere kleine groepen: diaconaat maakt onderdeel uit van discipelschap en maakt daarom standaard deel uit van de toerusting aan de kringen;
- de Micha-cursus, een diaconale cursus voor gemeenteleden die zich verder willen verdiepen in de vragen over wat barmhartigheid en gerechtigheid betekent in het eigen leven. De cursus wordt afgesloten met een activiteit in het kader van Present (zie onder);
- communicatie over diaconale activiteiten, zoals de Present-acties: vergroten van diaconaal bewustzijn door de gemeente regelmatig te informeren over de eigen activiteiten en die van verwante organisaties (OMDUW, Leger des Heils, Kerk en Buitenlanders, DMO-werkers).

9.2. Stimuleren (in beweging komen)

Diaconaal bewustzijn als onderdeel van discipelschap kan ook concreet gestimuleerd worden. Hierbij valt te denken aan:

- de acties in het kader van Present uitbreiden. Present is een stichting die hulpvragen vanuit welzijnsorganisaties voor eenmalige acties koppelt aan kleine groepen en die groepen daarbij toerust. Als gemeente willen we 'present zijn' in de stad en deze acties dragen daaraan bij;
- het instellen van een fonds voor diaconale initiatieven van gemeenteleden. Dit fonds bekendmaken of vrij te besteden bedragen toewijzen aan de kringen;
- het mobiliseren van gaven en ervaring binnen de gemeente: capabele gemeenteleden betrekken bij concrete (maatschappelijke, persoonlijke, financiële) hulpvragen;
- meer vrijwilligers werven voor de diaconale activiteiten Inloop, Maaltijd en Ouderenbezoekgroep (tevens een pastorale activiteit);
- concrete voorbede en gebedspunten bij de informatiebalie die kunnen worden meegenomen door individuele gemeenteleden. Daarnaast aandacht voor diaconale zorgen in prediking en voorbede;

- de gemeente actief informeren door communicatie via website, nieuwsbrief en wijkblad. Daarnaast kan gedacht worden aan werving en/of toerusting via kleinschalige activiteiten na afloop van de ochtenddienst, bijvoorbeeld presentaties door verwante organisaties die op zoek zijn naar vrijwilligers.

10. Rentmeesterschap

Ieder gemeentelid is rentmeester over het geld, de talenten en de bezittingen die hem of haar door God zijn toevertrouwd. Als discipelen leren we hoe we vanuit Gods perspectief met geld, talenten en bezittingen kunnen omgaan om Hem en onze omgeving te dienen.

De kerkrentmeesters in de wijkgemeente Jacobikerkerk zijn belast met de zorg voor de instandhouding van het gebouw, de aanpassing daarvan aan de eisen die door het huidige en toekomstige gebruik daaraan gesteld worden en het verwerven, beheren en verantwoorden van alle middelen die nodig zijn om de activiteiten van de wijkgemeente te faciliteren. Dit betekent in de praktijk naast fondsenwerving bijvoorbeeld ook het werven van vrijwilligers voor praktische taken in de gemeente.

De kerkrentmeesters vormen samen met de kerkmeesters een team waarbinnen naast praktische organisatie en fondsenwerving ook het ontwikkelen van Bijbelse visie op rentmeesterschap centraal staat.

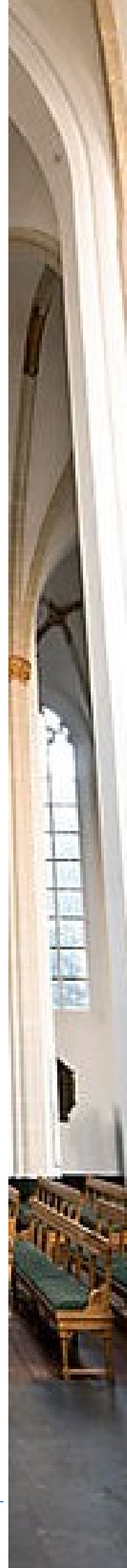
De kerkrentmeesters vervullen ook de werkgeversrol naar onder meer beheerder, organist en pastoraal werker. Daarnaast worden vrijwilligers aangestuurd, zoals de koster en het schoonmaakteam. Ook binnen deze relaties wordt gezocht naar mogelijkheden om in discipelschap te ondersteunen en toe te rusten.

De kerkrentmeesters ontwikkelen initiatieven om meelevende gemeenteleden toe te rusten in hun omgang met talenten, geld en bezittingen. Ze maken de noden bekend, bieden gemeenteleden mogelijkheden om naar vermogen tijd of geld bij te dragen en leggen over de toevertrouwde middelen transparant verantwoording af.

De belangrijkste inkomstenbronnen van de wijkgemeente worden gevormd door:

- de actie Kerkbalans;
- opbrengsten van collecten;
- inkomsten uit verhuur van het kerkgebouw en nevenruimten;
- legaten, schenkingen en subsidies.

De kerkrentmeesters stellen zich ten doel jaarlijks een neutrale tot positieve exploitatie te realiseren. Daarbij wordt in ogenschouw genomen dat voor de invulling van het beleid zoals in dit plan geformuleerd stagiairs (zie hoofdstuk 12) worden ingezet, waardoor op jaarbasis het kostenniveau van 2010 in de komende jaren met € 30.000 tot € 40.000 zal toenemen. Primair wordt voor de dekking van deze extra uitgaven een beroep gedaan op de meelevende gemeenteleden middels de actie Kerkbalans. Daarnaast wordt gestreefd naar een maximalisering van de verhuuropbrengsten, voor zover deze het gebruik van het gebouw voor gemeenteactiviteiten niet in de weg staat. Ten slotte wordt een actief subsidieverwervingsbeleid gevolgd en worden gemeenteleden uitgenodigd om de wijkgemeente Jacobikerkerk in hun testament op te nemen.

11. Kerkenraad

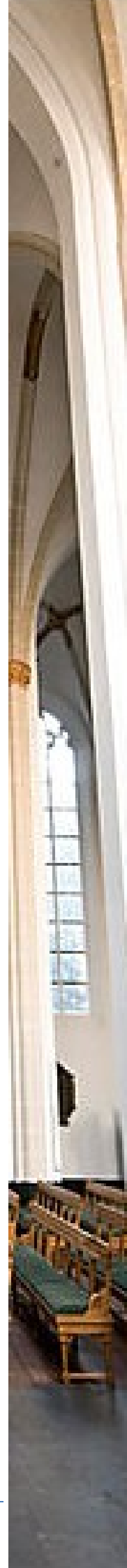
De kerkenraad weet zich geroepen om leiding te geven aan de gemeente en gaat de gemeente voor in discipelschap. Zowel in haar vergaderingen als in onderlinge ontmoetingen staat persoonlijke navolging van Christus en toerusting met betrekking tot de wijze waarop dat in de dagelijkse praktijk wordt vormgegeven, centraal. Het eerste deel van iedere vergadering wordt, zo mogelijk in vaste twee- en drietalen, besteed aan verdieping rond Gods Woord, bezinning en gebed. Ook bevragen we elkaar op onze ambtsuitoefening en de uitdagingen en zegeningen daarin.

De verantwoordelijkheid voor de erediensten en voor het bestuur van de wijkgemeente ligt bij de kerkenraad. Dat bestuur wordt als volgt georganiseerd: het moderamen, bestaande uit voorgangers, voorzitter, scriba, voorzitters van wijkdiaconie en kerkrentmeesters en ouderling gemeenteopbouw bereidt de kerkenraadsvergaderingen voor, die ten minste acht maal per jaar plaatsvinden. De hoofdthema's van een kerkenraadsvergadering zijn voortgaande bezinning op en onderlinge toerusting tot discipelschap, beleid, voortgangsrapportages en overleg met coördinatoren en andere werkers uit onder meer de werkgebieden pastoraat, diaconaat, gemeenteopbouw en rentmeesterschap. De kerkenraad delegeert de bespreking en afhandeling van praktische zaken aan het moderamen, dat zo tevens de rol van dagelijks bestuur vervult. Het moderamen komt maandelijks bijeen en legt – op basis van duidelijke verslagen – aan de kerkenraad verantwoording af van haar werkzaamheden.

In bredere zin wordt informatievoorziening primair via e-mail en indien mogelijk via een extranet ingericht. Dit stelt de kerkenraad in staat om effectieve vergaderingen te houden.

Kerkenraadsleden gaan voor in discipelschap en in het toerusten tot discipelschap. Ieder kerkenraadslid maakt deel uit van een of meer kringen, in het algemeen een Bijbelkring. Pastoraal ouderlingen en zo mogelijk ook andere ambtsdragers vervullen de rol van mentor binnen een of meer Bijbelkringen (zie hoofdstuk 8).

De wijkgemeente van de Jacobikerkerk maakt van harte en actief deel uit van de Protestantse Gemeente Utrecht (PGU). De kerkenraad neemt nadrukkelijk haar verantwoordelijkheid om in verschillende hoedanigheden binnen de PGU bij te dragen, onder meer door actieve participatie in de Algemene Kerkenraad (AK), het College van Kerkrentmeesters (CvK) en het Diaconaal-Missionaire Orgaan (DMO).

12. Voorgangers en staf

Voorgangers en pastoraal werker(s) in de wijkgemeente vormen een hecht team. Zij komen maandelijks bijeen in het voorgangersoverleg; niet alleen om zaken die de gemeente aangaan te bespreken, maar vooral ook voor gezamenlijke inkeer, bemoediging, toerusting en aanmoediging. Ze delen en bidden met elkaar en nemen pastorale verantwoordelijkheid voor elkaar.

Daarnaast worden missionair vicarissen ingezet in het werk in de wijkgemeente. Deze stagiairs zijn (bijna) afgestudeerde theologen (hbo/universitair) of anderszins geschikte personen die gedurende een of twee seizoenen kunnen helpen in toerusting, het leiden van activiteiten ten behoeve van gemeenteopbouw, het missionair traject of het bezoeken van gemeenteleden. Zij ontvangen daarvoor een beperkte vergoeding maar bovenal (zowel als groep als individueel) begeleiding van de voorgangers en de kans zich in een stadsgemeente verder professioneel voor te bereiden op hun toekomst door kennis en vaardigheden te ontwikkelen. De missionair vicarissen nemen deel aan het voorgangersoverleg.

Bijlage A – Missionair beleid van de Jacobikerk

Deze bijlage dient ter verduidelijking van het beleidsplan. Het missionair beleid zelf is eerder vastgesteld en wordt in de praktijk langs onderstaande uitgangspunten vormgegeven.

1 Missionaire focus

Een gemeente die missionair wil zijn, moet kiezen welke doelgroep ze wil bereiken. Sinds 2003 heeft de kerkenraad gekozen voor de netwerken van de gemeenteleden als missionaire focus^{xiii}. We willen als gemeente getuige zijn van Jezus Christus in onze eigen sociale omgeving. Voor deze keus zijn goede redenen aan te voeren:

- we investeren niet in het zoeken van contacten, maar benutten de contacten die we al hebben;
- we sluiten aan bij het gegeven dat onze gemeente in de stad nauwelijks geografisch georiënteerd is (slechts weinig gemeenteleden wonen in de wijk van de Jacobikerk), maar dat gemeenteleden, net als vele anderen in onze samenleving, leven in netwerken;
- we reserveren met deze keus ons missionair-zijn niet voor speciale acties, maar proberen het vorm te geven in ons dagelijks leven, in onze dagelijkse leefwereld;
- we verdisconteren zo het gegeven dat (statistisch gezien) mensen meestal tot geloof komen via contacten met mensen die ze kennen en vertrouwen en niet via kortdurende contacten met vreemden;
- omdat de mensen uit onze netwerken mensen zijn met wie we al omgaan, weten we zeker dat we hen in onze gemeente gemeenschap kunnen bieden. Dat is met contacten uit andere contexten niet vanzelfsprekend. Met andere woorden, de mensen uit onze leefwereld vormen een doelgroep waar we goed in zijn – voor een belangrijk deel betreft het jonge hoger opgeleide mensen (deze vormen een doelgroep die voor kerken vaak moeilijk bereikbaar is).

2 Toerusting

Het missionaire beleid heeft de afgelopen jaren twee sporen gevolgd: toerusting van de gemeente en het organiseren van een missionair traject. De toerusting was er op gericht fulltime volgeling van Jezus Christus te zijn^{xiv}. Deze toerusting neemt in het huidige beleidsplan 2010-2015 een prominente plaats in.

3 Missionair traject

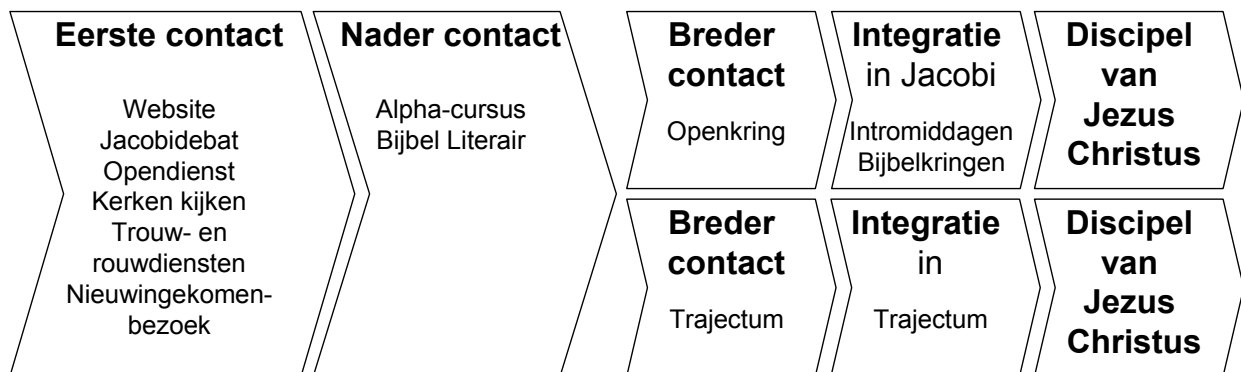
Naast de toerusting zijn er in de afgelopen jaren activiteiten opgezet waar gemeenteleden een (niet-gelovige) bekende voor kunnen uitnodigen. Voor gemeenteleden zijn deze activiteiten nodig als hulp om het gesprek met hun bekenden te verdiepen. Deze activiteiten vormen samen een missionair traject, gecoördineerd door het Missionair Team.

Een missionair traject is zeer belangrijk om twee redenen. De eerste is dat de meeste mensen tot geloof komen via een langere weg en niet middels één activiteit. Het is dus noodzakelijk dat er een vervolg mogelijk is na een bepaalde activiteit.

De tweede reden is dat, als mensen tot geloof komen, dit meestal niet gebeurt via het contact met één persoon, maar met meerdere personen die gelovig zijn. Het is daarom zeer belangrijk om mensen, die op zoek zijn, de mogelijkheid te bieden om gedurende langere tijd meer gelovige mensen te leren kennen.

Het is van belang dat het missionair traject bestaat uit activiteiten die aansluiten bij de fase waarin mensen zijn, variërend van kortdurende, zeer vrijblijvende activiteiten tot langdurende, diepgravende activiteiten die om 'commitment' vragen.

Het missionair traject dat in de Jacobikerk in de afgelopen tijd is opgebouwd ziet er op dit moment als volgt uit:

De Alpha-cursus heeft meestal een grote impact op deelnemers. Het materiaal van de cursus is hier en daar wat kort door de bocht en eenzijdig, maar het concept is erg goed: maaltijd, inleiding, veel ruimte voor ontmoeting tijdens gespreksgroepjes. De cursus draait in het voor- en najaar.

Het vervolg van de Alpha-cursus is, sinds september 2005, de Openkring. Op deze kring zitten zowel gemeenteleden als ex-Alpha-cursisten. Twee belangrijke kenmerken van de Openkring zijn dat de avonden met een maaltijd beginnen en dat kringleden regelmatig in een grote groep bij elkaar komen. De bedoeling daarvan is dat hiermee aan nieuw-gelovigen en niet-gelovigen een groter christelijk netwerk geboden wordt. De Openkring draait een heel kerkseizoen en deelnemers kunnen meerdere seizoenen deelnemen.

In aanvulling op de Openkring wordt de Opendienst belegd. Het doel daar van is het regelmatig bieden van een eredienst en geloofsgemeenschap aan mensen voor wie de gewone diensten niet voldoen (of nog niet voldoen), omdat daar de taal en thema's, of (onderdelen van) de vorm te hoogdrempelig zijn^{xv}. Daarnaast blijkt de Opendienst ook te fungeren als eerste contactmoment voor geïnteresseerden.

In 2008 startte een nieuw spoor in het missionaire traject, als opvolgingsmogelijkheid voor de Alpha: Trajectum – netwerk voor zingeving^{xvi}. Dit netwerk is opgericht omdat bleek dat niet alle zoekers de Openkring een goed vervolg vonden voor de Alpha-cursus. Zij (en ook andere zoekers) hebben behoefte aan een netwerk op grote afstand van de gemeente. De hoop is dat deze zoekers op Trajectum een plaats vinden en daar tot navolging van Christus kunnen komen.

Noten

ⁱ Die sociale netwerken bestaan uit onze gezinnen en families, uit de mensen met wie we wonen, de medebuurtbewoners, de mensen met wie we werken, ontspannen, maatschappelijk actief zijn, met wie we gemeente zijn et cetera.

ⁱⁱ Mogelijk kunnen de eigen predikanten in blokken voorgaan in de morgendienst. De preken uit deze series kunnen vervolgens als studiemateriaal beschikbaar komen voor Bijbelkringen en andere groepen.

ⁱⁱⁱ De keuze voor deze 'doelgroep' stamt uit 2003 (en werd onder meer bevestigd in het beleidsplan 2006-2010).

^{iv} Het missionair team voert onder verantwoordelijkheid van de kerkenraad haar taken uit. Het missionair team bestaat uit missionair predikant, ouderling missionair werk, ouderling gemeenteopbouw, coördinatoren van de activiteiten van het missionair traject. Mocht op enig moment een ouderling toerusting benoemd worden, dan zal deze ook deel uitmaken van het missionair team.

^v Het introductieseminar omvat in 2010 twee avonden.

^{vi} De discipelschapscursus omvat momenteel vier avonden en wordt sinds 2007 twee maal per jaar georganiseerd.

^{viii} De huwelijks catechese wordt aangeboden aan alle bruidsparen, die onder verantwoordelijkheid van de kerkenraad van de Jacobikerker hun huwelijk willen laten bevestigen, en wordt als een onmisbaar onderdeel van de huwelijks voorbereiding beschouwd. De huwelijks catechese bestaat uit drie avonden en wordt onder verantwoordelijkheid van de ouderling gemeenteopbouw verzorgd door een echtpaar.

^{ix} De doopcatechese is bedoeld voor alle ouders ter voorbereiding op de doop van een kind. De doopcatechese omvat een avond en heeft in het algemeen plaats in de week voorafgaand aan de doopdienst.

^{xi} Het consistorie heeft als doel de pastorale ouderlingen, mentoren en bezoekerwerkers toe te rusten in hun pastorale taken. Ten minste vier maal per jaar heeft een consistorievergadering plaats.

Ook de groothuisbezoeken worden voorbereid in het consistorie. De verantwoordelijkheid voor het consistorie ligt bij de kerkenraad, die een coördinator uit haar midden aanwijst.

^{xiii} Zie de projectomschrijving '*Bouwen aan een toegankelijke gemeenschap*' (2003). Deze keuze is herbevestigd in het beleidsplan 2005-2010.

^{xiv} Zie het beleidsplan 2000-2010, hoofdstuk 4.

^{xv} Zie '*Notities laagdrempelige kerkdiensten Jacobi - 6 /2/06 v02*', aangenomen op de kerkenraadsvergadering van 6 februari 2006.

^{xvi} Zie '*Voorstel voor een nieuw traject in de Jacobikerker*', dat in de kerkenraad is aangenomen op 6 oktober 2008, voor een uitgebreide overweging en analyse.

